

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 60 0 Ps 029530 22 Rev
Dana: 20.10.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanje Bundalo, predsjednice vijeća, Senada Tice i Violande Šubarić, članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca E. d.o.o D., koga zastupa punomoćnik T.S., advokat iz D., uz učešće na svojoj strani umješača S.M. iz D., koga zastupa punomoćnik R.S., advokat iz D., protiv tuženog Stečajna masa stečajnog dužnika D. a.d. D., koga zastupa punomoćnik D.P., advokat iz D., uz učešće na svojoj strani umješača G. d.o.o. D., koga zastupa punomoćnik M.N., advokat iz D., radi utvrđenja i isplate, vrijednost spora 70.000,00 KM, odlučujući o revizijama tužioca i umješača na strani tužioca izjavljenim protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 60 0 Ps 029530 21 PŽ od 10.12.2021. godine, na sjednici održanoj 20.10.2022. godine, donio je

PRESUDU

Odbija se revizija tužioca i revizija umješača na strani tužioca.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova revizionog postupka u iznosu od 1.536,00 KM.

Obrazloženje

Presudom Okružnog privrednog suda u Doboju broj 60 0 Ps 029530 20 Ps od 25.8.2021. godine, *odbijen* je tužbeni zahtjev tužioca kojim traži da sud utvrdi da je *stekao pravo vlasništva na pokretnosti - trafo-stanici 400 KWA 10/4* instalisanoj na k.č. broj 8000/2 k.o. D., koja se smatra pripadkom (partinencijom) nekretnina upisanih u zk. ul. broj 363 k.o. SP M. M i zk. ul. broj 3781 k.o. SP D. i služi za elektroenergetsko snabdijevanje objekata koji se nalaze na predmetnim nekretninama, *predajom stvari* u državinu sticaocu na osnovu pravnih poslova zaključenih između pravnog prethodnika tuženog a.d. D. – u stečaju kao prodavca i S. M. iz D. kao kupca, i to Ugovora o prodaji nepokretnosti zaključenog i ovjerenog dana 11.10.2013. godine pod brojem OPU-... i Aneksa ugovora o prodaji nepokretnosti zaključenog i ovjerenog dana 23.10.2013. godine pod brojem OPU-... između istih lica, te Ugovora o prodaji nekretnine zaključenog između S.M. kao prodavca i tužioca d.o.o. E. D. kao kupca, ovjerenog dana 17.12.2014. godine pod brojem OPU-... i Aneksa ugovora o prodaji nekretnine zaključenog između istih lica dana 28.4.2017. godine pod brojem OPU-..., svi ugovori zaključeni i ovjereni kod notara J.R. iz D., te *da se obaveže tuženi da oslobodi stvar od prava ili pretenzije trećeg d.o.o. L. D. i trafo-stanicu demontira i preda tužiocu ili da tužiocu isporuči drugu trafostanicu istih ili sličnih karakteristika (400 KWA 10/4) bez pravnih nedostataka, a ako naprijed naloženo nije moguće da isplati tužiocu štetu u iznosu od 27.243,38 KM na ime srazmjernog sniženja kupoprodajne cijene.*

Obavezan je tužilac da tuženom na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 11.529,50 KM, a umješaću na strani tuženog iznos od 4.446,00 KM, u roku 30 dana od dana prijema prepisa presude.

Presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 60 0 Ps 029530 21 Pž od 10.12.2021. godine, odbijene su žalbe tužioca i umješaća na strani tužioca i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijeni su zahtjevi tužioca i umješaća na strani tužioca za naknadu troškova žalbenog postupka.

Tužilac izjavljenom revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, a tuženi obaveže na naknadu troškova na ime sastava revizije u iznosu od 1.536,00 KM, uvećane za troškove takse „na žalbu i reviziju“.

Umješać na strani tužioca izjavljenom revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, a tuženi obaveže na naknadu troškova na ime sastava revizije u iznosu od 1.536,00 KM, uvećane za troškove takse „na žalbu i reviziju“.

Revizija tužioca i revizija umješaća na njegovoj strani su činjenično i pravno identične.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizije odbiju i revidenti obavežu na naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora u iznosu od 1.536,00 KM.

Umješać na strani tuženog u odgovoru predlaže da se revizije odbiju.

Revizije tužioca i umješaća na strani tužioca nisu osnovane

Predmet spora je zahtjev tužioca naveden u izreci prvostepene presude.

Tokom postupka pred prvostepenim sudom je utvrđeno:

da je rješenjem prvostepenog suda broj 60 0 St 014199 10 St od 26.12.2019. godine, zaključen stečajni postupak nad D. a.d. D. i određeno da će postupke proizašle iz stečaja ili u vezi sa stečajem, nastaviti Stečajna masa koju čine novčana sredstva na žiro računu u iznosu od 21.200,00 KM i očekivana sredstva iz parnica i upravnih postupaka koji su u toku;

da je ugovorom o prodaji nekretnina, notarski obrađen pod brojem OPU-... od 11.10.2013. godine, S.M. (umješać na strani tužioca) kupio od D. a.d. u stečaju nekretninu k.p. broj 8111 zvanu M.r., privredna zgrada, površine 1.391 m² i dvorište površine 10.030 m², upisane u p.l. broj 723/4 k.o. D., koje odgovaraju nekretninama označenim kao k.p. broj 152/1 zvana O.P., oranica površine 1.633 m² i k.p. broj 153/1 zvana O.P., oranica površine 3.255 m², upisane u zk. ul. broj 363 KO SP M. M kao društveno-državno vlasništvo, te nekretninu označenu kao k.p. broj 447/1 zvana O.P., oranica površine 5.790 m² upisana u zk. ul. broj 3781 KO SP D., društveno-državno vlasništvo, s pravom korišćenja za N. M.– Šumarija D., u

viđenom stanju sa svim pravima i obavezama po zakonu; da se danom potpisivanja ugovora smatra da je kupac stupio u posjed svih stvari koje su predmet prodaje;

da su stranke sačinile Aneks ugovora, notarski obrađen pod brojem OPU-... od 23.10.2013. godine, kojim su se saglasile da je osnovni ugovor ispunjen u obimu koji je bio moguć, ali da su nakon sklapanja ugovora u pokušaju da kupac izvrši priključenje na elektroenergetsku mrežu, došli do saznanja da je pripadak nekretnine, tzv. „blindirana trafostanica“ koja se nalazi na k.p. broj 8085/1, odnosno na jednoj od parcela koje su susjedne kupljenim nekretninama, služila za elektroenergetsko snabdijevanje nekretnina koje su predmet osnovnog ugovora i da na predmetnoj nekretnini postoji služnost za izgradnju navedenog objekta, a da nekretnina nije u vlasništvu i posjedu prodavca već trećeg lica, *te da je predmet prodaje i trafostanica 400 KVA 10/4, koja se nalazi na k.p. broj 8085/1*, vlasništvo bivše M.r., koja služi isključivo za elektroenergetsko snabdijevanje objekata nekretnina koje su predmet prodaje po ugovoru broj OPU-... od 11.10.2013. godine; da je Aneksom dopunjen osnovni ugovor tako što je u članu 1. dodat stav 2. u kome je naveden predmet prodaje – trafostanica koja se nalazi na k.p. broj 8085/1, vlasništvo bivše M.r., a članu 5. dodat stav 2. u kome je navedeno da se zajedno sa nekretninama iz osnovnog ugovora prenosi na kupca i vlasništvo na trafo-stanici 400 KVA 10/4 koja se smatra pripadkom predmetne nekretnine i služi isključivo za snabdijevanje objekata koji se nalaze na toj nekretnini;

da je ugovorom o prodaji, notarski obrađen 17.12.2014. godine pod brojem OPU-..., S.M. prodao preduzeću E. d.o.o. D. (tužiocu iz ove parnice) nekretnine koje su bile predmet ugovora broj OPU-... od 11.10.2013. godine, kao i trafostanica 400 kVA 10/4, koja se nalazi na k.p. broj 8085/1 (iz Aneksa broj OPU-... od 23.10.2013. godine);

da su S.M. i E. d.o.o. D. zaključili 28.4.2017. godine Aneks osnovnog ugovora (OPU-...), notarski obrađen pod brojem OPU-..., kojim su se saglasili da je u postupku usklađivanja upisa nekretnina u vlasničkoj evidenciji utvrđeno da je na k.p. broj 153/1, zvana O.P., oranica površine 3.255 m², izgrađena privredna zgrada i da je ta parcela sada označena kao k.p. broj 153/1 zvana M.r., ekonomsko dvorište površine 3.454 m² i privredna zgrada 1 površine 1.748 m², te da je time vrijednost nekretnina veća od ugovorene cijene od 351.200,00 KM i da će kupac nadoknaditi razliku cijene na osnovu nalaza vještaka, u roku od godine dana od zaključenja Aneksa;

da je tužilac održavao spornu trafo stanicu u vezi čega je zaključio ugovor sa E. d.o.o. iz D., a sa E.D. a.d. iz D. ugovor o snabdijevanju električnom energijom;

da je rješenjem Osnovnog suda u Doboju broj 085-0-Ip-06-000 059 od 15.4.2008. godine, kupcu G. d.o.o. D. je, između ostalog, dosuđena i predata u posjed k.č. broj 8000/2 L. njiva I klase, površine 1.800 m², a Upravi, Područna jedinica D. naloženo da izvrši promjenu upisa nosioca posjeda sa imena izvršenika D. a.d. D. na sticaoca;

da je umješać na strani tuženog G. d.o.o. D., ugovorom broj ... od 22.12.2008. godine, kupio od D. a.d. D. blindiranu transformatorsku stanicu 10/0,4 kV- 400 kVA, postrojenje broj BTS-R ... proizvođača E. S., koja se nalazi na parceli broj 8000/2 upisane u p.l. broj 6172/0 k.o. D.;

da je ugovorom o prodaji nekretnina, notarski obrađen 18.11.2019. godine pod brojem OPU-..., G. d.o.o. D. prodao L.š. d.o.o. D., između ostalog, i nekretninu k.č. broj 8000/2, upisanu u p.l. broj 6172/0; da su iste stranke 22.1.2020. godine zaključile Aneks osnovnog

ugovora, notarski obrađen pod brojem OPU-..., uslovljen usklađivanjem oznaka nekretnina; da je G. d.o.o D. ispostavio 29.1.2020. godine L.š. d.o.o. D. račun broj ... za kupljenu transformatorsku stanicu 10/0, 4 kV- 400 kVA, postrojenje broj BTS-R ... proizvođača E. S., u iznosu od 7.839,00 KM;

da je vještak geodetske struke R.M., nakon identifikacije i uviđaja, utvrdila da su k.č. broj 8000/2 L. njiva, I klase, površine 1.671 m² i k.č. broj 8000/10 površine 129 m² (nastala cijepanjem k.č. broj 8000/2), upisane u p.l. broj 6172 k.o. D. kao posjed L.š. d.o.o. D. sa 1/1 dijela; da parceli k.č. broj 8000/2 po starom premjeru odgovara k.č. broj 462/3 površine 1.671 m², a parceli k.č. broj 8000/10 odgovara k.č. broj 462/12 površine 129 m², obe upisane u zk.ul. broj 616 k.o. SP D. kao vlasništvo L.š. d.o.o. D. sa 1/1 dijela:

da na k.č. broj 8000/10 (po starom premjeru k.č. broj 462/12) postoji trafostanica kontejner dimenzija 4,00 m x 2,00 m, dok na k.č. broj 8085/1 upisanoj u p.l. broj 378 k.o. D. kao suposjed četiri fizička lica ne postoji trafostanica;

da je vještak elektrotehničke struke D.S., nakon identifikacije i uviđaja, utvrdio da se trafostanica – blindirana limena, nalazi na k.č. broj 8000/2 sa karakteristikama BTS10/0,4kV, 400 kVA, 1978. godište, proizvodnje R.K. sa 4kV ćelije i dvije rezervne, te 8 odvoda sa glavnim prekidačem, a da se na parceli označenoj kao k.č. broj 8122 nalazila trafostanica zvana V. (na terenu samo ostali betonski temelji), da radilo se o blindiranoj trafostanici BTS ..., 4kV, 400 kVA, da je imala jednu vodnu 10kV sa prekidačem i jednu trafo 10kV sa prekidačem i ugrađeni transformator 400 kVA, da je u ratu demolirana i uništena, kao i da se sa te trafostanice napajala A.b. a.d D. koja se nalazila u neposrednoj blizini trafostanice, kuhinja društvene ishrane i G. RO D. izgrađene na sadašnjoj parceli k.č. broj 8111;

da se objekti izgrađeni na parceli označenoj kao k.č. broj 363 k.o. SP M. M i objekti izgrađeni na parceli upisanoj u zk. ul. broj 3781 k.o. SP D., snabdijevaju električnom energijom sa trafostanice koja se nalazi na parceli označenoj kao k.č. broj 8000/10 (8000/2) od 13.5.2015. godine, čija je vrijednost 16.000,00 KM; da se sa te stanice napajaju tužilac – C.T. od 13.5.2015. godine, d.o.o. M. od 27.4.2000. godine, d.o.o. G. u periodu od 1.1.2019. – 28.01.2020. godine, a od 28.1.2020. godine d.o.o. L.š., dok se objekti na parceli broj 8085/1 snabdijevaju sa trafo-stanice U. vlasništvo E. D.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 23. i 127. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik RS“, broj 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19 – u daljem tekstu: ZSP), te člana 26., 154., 155., 508. – 515. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Nakon izvršenog uviđaja na licu mjesta, sud je utvrdio da na k.č. broj 8085/1 nije nikada bila trafo-stanica i da je na istoj upisano pravo suposjeda u korist trećih lica, na osnovu čega zaključuje da je „u ugovoru došlo do greške u oznaci katastarske parcele“.

Sud cijeni da ga tužilac „nije uvjerio“ da je u Aneksu trebalo da stoji k.č. 8000/2 jer je rješenjem Osnovnog suda u Doboju broj 085-0-Ip-06-000 059 od 15.4.2008. godine, u postupku koji je pokrenut po prijedlogu tražioca izvršenja. C. d.o.o M. u likvidaciji protiv izvršenika. D.

a.d D., ova parcela dosuđena i predata u posjed najpovoljnijem kupcu G. d.o.o. D. (umješaču tuženog), nakon čega je ugovorom od 22.12.2008. godine broj 12-10/08 a.d. D. prodao G. d.o.o. D. blindiranu transformatorsku stanicu oznaka 10/0,4kV, 400 kVA, postrojenje broj BTS-R, ..., koja se nalazila na parceli k.č. broj 8000/2.

Na osnovu tih činjenica prvostepeni sud zaključuje da Aneksom ugovora broj OPU-... od 23.10.2013. godine, D. a.d. D. u stečaju nije mogao prodati k.č. broj 8000/2 (pa ni trafostanicu) S.M., a slijedom toga ni on tužiocu, s obzirom da su i nekretnine i trafostanica 2008. godine prodane i predate preduzeću G. d.o.o D., koji se u javnom registru nekretnina upisao sa pravom posjeda sa 1/1 dijela.

Cijeneći nalaz vještaka elektro struke D.S., sud prihvata utvrđenim da trafostanica smještena na k.č. broj 8000/2, snabdijeva objekte izgrađene na nekretninama iz zk.ul. broj 3781 k.o. SP D., što potvrđuju iskazi svjedoka S.G. i stečajne upravnice S.P..

Sud nalazi da ga tužilac "nijednim dokazom" nije uvjerio da je kupio trafostanicu izgrađenu na k.č. broj 8000/2, a da iskaz umješača S.M. u dijelu u kojem navodi da su mu električari pokazali da se M.r. napaja sa te trafostanice, nije potvrđen drugim dokazom.

Polazeći od odredbe člana 23. ZSP kojom su propisani načini sticanja svojine, između ostalog i pravnim poslom, sud zaključuje da ugovor broj OPU-... i Aneks broj OPU-... ne predstavljaju „valjan pravni posao“ temeljem koga je S.M. i kasnije tužilac stekao pravo vlasništva na spornoj trafostanici.

Pozivanje tužioca na odredbe člana od 508. do 515. ZOO, sud cijeni neosnovanim jer nalazi da nije utvrđeno da je umješač na strani tužioca kupio trafostanicu za koju traži utvrđenje prava vlasništva, iz kog razloga je neosnovanim cijenio tužbeni zahtjev u dijelu kojim se traži da se trafostanica oslobodi od prava ili pretenzija trećeg (L.š. d.o.o. D.), da se trafostanica instalirana na k.č. broj 8000/2 demontira i preda tužiocu ili da mu se isporuči druga trafostanica istih ili sličnih karakteristika.

Kada je u pitanju zahtjev za naknadu štete na ime srazmjernog sniženja kupoprodajne cijene, sud nalazi da tužilac nije dokazao da je eventualna šteta nastala „direktnom protivpravnom radnjom tuženog“, odnosno da se radnja i šteta „mogu prepisati krivici tuženog“.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvaća činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tužioca i potvrđuje prvostepenu presudu.

Stav je drugostepenog suda da je sporna trafostanica sagrađena na k.č. broj 8000/2 i da se sa nje napajaju C.T., M., G. i L.Š., dakle da ne služi za napajanje elektroenergijom samo objekata koji su sagrađeni na parceli tužioca, već i onih koji su vlasništvo umješača i trećih lica, temeljem čega smatra da se ne radi o pripadku.

Navodi tužioca da je on održavao trafostanicu i u vezi sa tim zaključivao ugovore sa trećim licima, po ocjeni suda nemaju uticaja jer je održavanje trafostanice „u njegovom interesu“.

Razloge koje je prvostepeni sud dao u vezi odbijanja dijela tužbenog zahtjeva za predaju u posjed i naknadu štete, drugostepeni sud prihvata pravilnim.

Drugostepena odluka je pravilna i revizioni navodi je ne dovode u opravdanu sumnju.

Ocjenom izvedenih dokaza sud je pravilno utvrdio da je umješaču na strani tuženog u izvršnom postupku dosuđena k.č. broj 8000/2 i da je nakon toga, ugovorom broj ... od 22.12.2008. godine, od D. a.d. D., kupio blindiranu transformatorsku stanicu 10/0,4 kV- 400 kVA, postrojenje broj BTS-R ... proizvođača E.S., koja se nalazi na parceli broj 8000/2 upisane u p.l. broj 6172/0 k.o. D. (koja mu je dosuđena u izvršnom postupku).

U momentu zaključenja kupoprodajnog ugovora broj OPU-... od 11.10.2013. godine, između D. a.d. u stečaju i umješača na strani tužioca (S.M.) prodavac nije bio vlasnik ni posjednik ni k.č. broj 8000/2 ni sporne trafostanice koja je na njoj sagrađena, niti je to bio predmet prodaje, pa nisu mogli ni Aneksom broj OPU-... od 23.10.2013. godine ugovoriti da je predmet prodaje sporna trafo stanica *za koju je naznačeno da se nalazi na k.p. broj 8085/1.*

Prema činjeničnom utvrđenju umješaču na strani tužioca sporna trafostanica nije predata u posjed od njegovog prodavca (D. a.d. D. u stečaju), što potvrđuje iskaz stečajnog upravnika S.P. koja je navela da je znala da je k.č. broj 8000/2 prodata umješaču na strani tuženog i da prilikom zaključenja ugovora i aneksa sporna trafostanica nije od strane prodavca predata u posjed kupcu.

Kako umješač na strani tužioca nije kupio spornu trafostanicu sagrađenu na k.č. broj 8000/2, tako nije ni mogao kao prodavac ugovorom od 17.12.2014. godine broj OPU-..., prodati tužiocu trafostanicu 400 kVA 10/4, jer ni prethodni prodavac D. a.d. u stečaju ni umješač na strani tužioca, nisu bili vlasnici niti posjednici sporne trafostanice u momentu zaključenja napred navedenih ugovora i njihovih aneksa.

Odredbom člana 11. ZSP određen je pojam pripadka kao pokretne stvari čija je namjena da trajno služi glavnoj stvari i dijeli sudbinu glavne stvari, ako nije drugačije određeno.

U konkretnom slučaju, sporna trafostanica sagrađena je na k.č. broj 8000/2 i služi elektroenergetskom snabdijevanju postrojenja tužioca, C.T., M., G. i L.Š., kako to slijedi iz nalaza vještaka elektrotehničke struke, i jeste, u pravilu, pokretna stvar jer se može premješati sa jednog na drugo mjesto bez oštećenja svoje suštine (član 6. stav 3. ZSP), s tim da u konkretnom slučaju ima karakter nepokretnosti po namjeni i taj njen karakter nije nikada izgubljen.

Da bi jedna pokretna stvar postala nepokretnost po namjeni, što jeste sporna trafostanica, potrebno je da se stekne više uslova, i to: da je pokretna stvar namenjena da služi nepokretnosti i da je stvarno dovedena u takav fizički odnos da joj služi, da joj je ovu namenu odredio vlasnik nepokretnosti i da je vlasnik nepokretnosti istovremeno i vlasnik nepokretnosti kojoj je odredio ovakvu namjenu.

Time kao pokretna stvar dijeli pravnu sudbinu nepokretnosti kojoj služi i ne može se posmatrati odvojeno od te nepokretnosti kao zasebna pokretna stvar.

Pravila o sticanju svojine od nevlasnika ograničena su samo na pokretne stvari, pa kako sporna trafostanica nije pokretna stvar to tužilac, sve i da je imao posjed na trafostanici, nije mogao predajom steći pravo vlasništva pa je njegov tužbeni zahtjev pravilno odbijen.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.536,00 KM odbijen je primjenom odredbe člana 387. stav 1. ZPP.

Temeljem odredbe člana 248. ZPP odlučeno je kao u izreci.

Predsjednica vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić